

רווחה - מעוני לעצמאות כלכלית

נפעל כדי לסייע לאלפי המשפחות שהתדרדרו לעוני בעקבות משבר הקורונה.

נחריג את תקציבי הרווחה מקיצוצים רוחביים כדי לוודא שאלו לא יפגעו בקבוצות המוחלשות ביותר בחברה

נעלה את קצבאות הנכים ונשווה אותם לשכר המינימום במשק

נשפר את שכרם ומעמדם של העובדים הסוציאליים

נמשיך לפעול כדי להילחם בתופעות של התעללות נגד פעוטות, נוודא שיש פיקוח ראוי של המדינה על מעונות היום

נחזק את המענים הניתנים לנוער בסיכון ולנוער ללא עורף משפחתי

תחום הרווחה הוא תחום מוזנח המצוי בתת-תקצוב כבר שנים רבות. בתקופת משבר הקורונה הפערים בתחום העמיקו אף יותר. אלפי משפחות, שלא היו מוכרות לרווחה, התווספו למעגל העוני ונזקקו לסיוע משירותי הרווחה. אוכלוסיות מוחלשות, שנזקקו לסיוע עוד בטרם משבר הקורונה, מצאו את עצמן מול שוקת שבורה, כאשר מצבם הורע, אולם לא ניתן להם עוד סיוע בהתאם. **יש עתיד** תפעל לכך שהשימוש בכלי של קיצוצים רוחביים כדי להתמודד עם הגירעון הגדול שישראל נמצאת בו לא ישפיע על תקציב הרווחה ולא יקוצצו תקציבי משרד הרווחה.

עוד תופעה שראינו בזמן משבר הקורונה היא עלייה חדה במקרי האלימות במשפחה, במיוחד כלפי נשים וילדים. הפניות למרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי אלימות מינית עלו בצורה חדה, ומספר מקרי הרצח של נשים הגיע לשיא בלתי נתפס.

יש עתיד מתחייבת, במסגרת תהליך ההבראה של ישראל לאחר המשבר, לדאוג לאותן משפחות שהצטרפו למעגל העוני להתאושש ולחזור לחיים עצמאיים כלכלית.

נמשיך להיאבק על יישום דו"ח הוועדה למאבק בעוני שיזם חבר הכנסת ושר הרווחה לשעבר מאיר כהן. הוועדה הציגה לממשלה לראשונה דו"ח מפורט לצמצום העוני בישראל כחלק מיעד ממשלתי. על פי התוכנית, משרד הרווחה לא יהיה רק משרד סעד המעניק טיפול מתערב, כי אם משרד רווחה הפועל להעצמת אוכלוסיות מוחלשות לקראת מציאות חדשה ומבטיחה עבורם. בתוך כך הכריז כהן על השבת האחריות לאוכלוסיות

מוחלשות לידי המדינה. אוכלוסיות החיות מתחת לקו העוני, ילדים ובני נוער במצבי סיכון, קשישים וניצולי שואה, נשים הסובלות מאלימות בתוך המשפחה, אנשים עם מוגבלויות ומשפחות במשבר, כל אלה אוכלוסיות שהמדינה התנערה מהן במשך השנים, הגבירה את מעורבות המגזר השלישי בטיפול בהן ולמעשה הביאה להפרטת שירותי הרווחה. הטיפול בשכבות החלשות והסיוע להן כולל את כל הקבוצות באוכלוסייה המקבלות שירותים ממשרד הרווחה באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים הפועלות בתוך הרשויות המקומיות. מדיניות הממשלה במשך שנים דחקה את נושא הרווחה ממעלה סדר העדיפויות התקציבי והציבורי בישראל. התעלמות והזנחת הצרכים של קבוצות אלו באוכלוסייה הביא את מדינת ישראל לזכות בתואר המפוקפק: המדינה עם שיעור העוני הגדול ביותר במדינות ה-OECD, כשיותר מחמישית מהאוכלוסייה בישראל חיה מתחת לקו העוני, ואחד מכל שלושה ילדים מוגדר עני. **יש עתיד** הציבה בלב העשייה שלה את שינוי סדרי העדיפויות והטיפול במעמד הביניים והשכבות החלשות, אלה מחזיקים את המדינה על גבם, ואלה נאבקות כדי לשרוד. שר הרווחה לשעבר מאיר כהן הציג תוכנית לטיפול בבעיות השורש של העוני בישראל על ידי מיפוי העוני והגורמים המבניים בכלכלה ובחברה הישראלית היוצרים אותה, וקעת יש ליישם באופן מלא את המלצות הוועדה הציבורית שהקים לטיפול בעוני בישראל.

הקטנת העוני וצמצום פערים
כאמור, ישראל היא המדינה הענייה בקרב מדינות ה-OECD. **יש עתיד** רואה בצמצום העוני יעד ממשלתי מרכזי

כחלק מבניית חוסנה החברתי לעתיד. היעד הראשוני הוא הורדת שיעור העוני לממוצע המדינות החברות בארגון ה-OECD, הנע סביב 10%. אחת מהשלכות העוני הוא הגידול בפערים בחברה הישראלית. במסגרת מימוש הדו"ח למאבק בעוני, הושם דגש על צמצום פערים. הממשלה הנוכחית אימצה את מסקנות דו"ח העוני אך בפועל לא תקצה את הצעדים הנדרשים באופן מלא, ומשרדי הממשלה נמנעו ביישום ההמלצות בפועל. **יש עתיד** תפעל להוצאה אל הפועל של מסקנות הוועדה על ידי תקצוב מלא ותוודא את ביצוען על ידי משרדי הממשלה הרלוונטיים. המפתח ליישום מסקנות הוועדה למלחמה בעוני הוא שיתוף פעולה בין משרדי הממשלה, ובראשם משרד האוצר, העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, הבריאות והחינוך.

השוואת קצבאות הנכות לשכר המינימום יש עתיד תומכת בהצעת החוק להצמדת קצבאות הנכות לשכר המינימום כדי לאפשר מחייה בכבוד. קצבת נכות לאדם עם מוגבלות בדרגה מלאה (100% נכות) עומדת נכון להיום על 3,321 ש"ח בלבד. הקצבה הזעומה הזאת דנה אדם עם מוגבלות לחיים בעוני. היא אמורה להספיק לקיום מינימלי, אך ברור לכול שהיא אינה מספיקה כהוא זה לצרכיו. על האדם עם המוגבלות לרכוש תרופות, לממן נסיעות בתחבורה ציבורית או במוניות, לכלכל את ביתו ולעיתים גם להעסיק עובד סיעודי נוסף על השאיפה לקחת חלק פעיל בפעולות החיים, כולל תרבות ופנאי. ההוצאות של אדם עם מוגבלות אינן פחותות מהוצאות של אדם נחשב נכה לפי חוק הביטוח הלאומי. לפיכך אין

כל הגיון שהקצבה שיקבל אדם עם מוגבלות הזכאי לקצבת נכות מלאה בגין נכותו ואובדן כושר עבודתו תפחת ממה שנחשב לשכר מינימלי במשק.

מעמד העובד הסוציאלי העובד הסוציאלי הוא הלוחם מטעם המדינה בחזית החברתית. עומס רב, סביבה בלתי מוגנת ושכר נמוך משקפים את מצבו של העובד הסוציאלי היום. שיפור מצב זה הוא תנאי הכרחי לשיפור שירותי הרווחה בישראל: שכר התחלתי הולם, סביבה מוגנת ובטוחה וצמצום כמות התיקים לעובד סוציאלי למשפחה למספר מקסימום של חמישים. נפעל לקידום הצעת החוק של הה"כ מאיר כהן הקובעת את עומס העבודה הסביר לעובד הסוציאלי ונוסוף תקנים בהתאם כדי לסייע לעובדים הסוציאליים לעשות את עבודתם בצורה הטובה ביותר.

חיזוק מעגלי ההכשרה לשילוב בשוק העבודה צמצום העוני ייעשה על ידי הקצאת משאבים ממשלתיים מחד גיסא ובניית נתיבים לעצמאות כלכלית מאידך גיסא. יש לחזק את מעגלי ההכשרה הרווחתיים באופן נקודתי למשפחות הנמצאות במעגל העוני מתוך מטרה לאפשר להן עצמאות כלכלית. דוגמה טובה לכך היא תוכנית "נושמים לרווחה" שיזמו מאיר כהן ויאיר לפיד, והיא מיושמת בהצלחה זה ארבע שנים. במסגרת התוכנית נבנית מעטפת תמיכה למשפחות החיות בעוני הכוללת הקצאת משאבים והכשרות שונות, כגון הורות, התנהלות כלכלית, לימודים והכשרה מקצועית. בצורה זו לא רק מסייעים לקושי הכלכלי בצורה נקודתית אלא נותנים כלים להתמודדות עם המצוקה וליציאה ממעגל העוני.

שינוי מהותי של מערך הוצאת ילדים בסיכון מביתם - בתקופת כהונתו בתפקיד שר הרווחה מינה הה"כ מאיר כהן את "ועדת סילמן", שעסקה בהוצאת ילדים מביתם על ידי רשויות הרווחה. הוועדה קבעה כי הוצאת ילדים מביתם היא רק במקרים שבהם אין אפשרות אחרת. בד בבד יש לתת עדיפות גבוהה להעברת הילדים לבני משפחה או למסגרות אומנה על פני מסגרות חוץ-ביתיות מסורתיות כגון פנימיות. הה"כ קארין אלהרר חוקקה את חוק האומנה כדי להסדיר את הליך האומנה באופן שישקף את טובת הילדים. נפעל לפתיחת עוד מסגרות אומנה כדי לספק לילדים שהוצאו מביתם את הפתרונות שלהם הם זקוקים.

הכנסת עובדים סוציאליים למערך החינוכי יש עתיד מאמינה כי מערכת החינוך היא כלי מרכזי בידוי רשויות הרווחה בטיפול באוכלוסיות מוחלשות. נפעל לחיזוק הקשר ושיתוף הפעולה בין רשויות הרווחה והחינוך כדי להעניק לילדים מערך רווחתי תומך בתוך בתי הספר. כדי לעשות כן נאפשר הכנסת עובדים סוציאליים למערך החינוכי ונפתח תוכניות משלימות בבתי הספר.

קידום חוק שירותי רווחה סיעת **יש עתיד** מחויבת לקדם חוק שירכז לראשונה בחקיקה את זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות בישראל ויעגן אותן. החוק נועד לתת מענה לכל אדם עם מוגבלות בכל הנוגע לשירותים ולקצבאות שלהן הוא זכאי ולשנות את שיוך הזכויות הנקבע היום על פי סוג המוגבלות לשיוך בהתאם לצרכים. הפרק הראשון בחוק שירותי הרווחה עוסק בזכויותיהם של אנשים עם מוגבלות

שיוכלו ליישמו בפועל. כמו כן **יש עתיד** מתחייבת לקדם את הצעת החוק של קארין אלהרר ולהפוך את עבירת ההתעלות בפעוטות לעבירה חמורה יותר בחוק העונשין שבצידה עונש חמור הרבה יותר.

רפורמה בכיסוי הסייעות הציבורי בישראל אלפי אנשים מוגדרים כסייעותיים ונדרשים לסיוע יום יומי, לאורך כל שעות היממה. כיום, את הסיוע הזה מעניקים בעיקר עובדים זרים. שכרו של עובד זר הוא לכל הפחות 8,000 ₪ לחודש, אולם קצבת הסייעות המקסימלית שמעניקה המדינה הינה 5,400 ₪ בלבד. חולה סיעודי נדרש להשלים מכיסו אלפי שקלים מדי חודש. יש עתיד תגדיל את מספר שעות הסייעות להם זכאים חולים סיעודיים ברמות הסייעות הקשות (4-6), ותאפשר מתן 4 שעות סיעוד שבועיות הניתנות היום עבור העסקת עובד סיעודי ישראלי, גם עבור עובד זר המסייע לאדם סיעודי במצב מורכב הדרוש טיפול מסביב לשעון.

כדי להקל על העומס הכלכלי שנשנה את מבחני ההכנסה כך שקיזוז הקצבה יתרחש רק לבעלי הכנסה גבוהה מאוד ובאופן הדרגתי. נייצר מנגנון בקרה שיבטיח ששעות הסייעות מסופקות בפועל לזכאים, שהם מקבלים טיפול איכותי וכי העובדים מקבלם הכשרה נכונה. נחזק ונבסס את מעמד המטפלים הסיעודיים בישראל במטרה להגדיל את היצע העובדים הישראליים בתחום הסייעות ונסייע לבני המשפחה המטפלים על ידי פישוט הבירוקרטיה הכרוכה בהעסקת עובד זה. ●

תקשורתית (אוטיזם). עבודת המטה בין משרדי הממשלה על פרק זה הושלמה והוא הונח על שולחן הכנסת. הפרק השני יעסוק בזכויותיהם של אנשים עם מוגבלות פיזית וחושית. לשם כך מינה המשרד ועדה לבחינה ולמיפוי של צורכי אוכלוסייה זו. נפעל להקמת ועדה דומה שתיבחן את צורכיהם של אנשים עם מוגבלות התפתחותית וקוגניטיבית ותנסח את הפרק השלישי לחוק.

טיפול בנוער בסיכון יש עתיד מקדמת רבות גם את הנושא של נוער בסיכון וצעירים חסרי עורף משפחתי. הה"כ קארין אלהרר מקדמת מספר הצעות חוק בנושא, לרבות הצעת חוק שתוודא את קיומו של סל שירותים לצעירים חסרי עורף משפחתי בגיל 18-25 כדי שלא ייזנחו על ידי המדינה בגיל 18 ללא תמיכה וללא סיוע.

נוסף על כך, **יש עתיד** מלווה את כפרי הנוער והפנימיות שנים רבות וביתר שאת בתקופת משבר הקורונה, שהוסיף עוד קשיים על המסגרות החוץ-ביתיות המצויות ממילא בהיעדר תקצוב. הה"כ קארין אלהרר מקדמת את עדכנו של סל לאור, ולפיו מתוקצבים כפרי הנוער והפנימיות כדי שיינתן לילדים ולנוער מענה הולם לתקופה זו.

מאבק בהתעללות נגד פעוטות יש עתיד מובילה גם את המאבק בהתעללות בפעוטות, תופעה שהפכה למכת מדינה של ממש. הה"כ קארין אלהרר חוקקה את חוק הפיקוח על מעונות יום בשנת 2018 ונלחמה על הבאתן של התקנות מכוח החוק, כדי